

स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण प्रसार आणि सवर्योंमधील बदल (IEC & BC) साठी खर्चाकरीता सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाकरीता निधी वितरीत करण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग**
शासन निर्णय क्रमांक: स्वमअ-२०२३/CN७२९३०५/नवि-३४
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
३ रा मजला, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक: ०७ फेब्रुवारी, २०२४.

वाचा :-

- शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक: स्वमअ-२०२२/प्र.क्र.७३/नवि-३४, दि. १५ जुलै, २०२२.
- वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं २०२३/प्र.क्र.४०/ अर्थ-३, दिनांक १२ एप्रिल, २०२३.
- वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं २०२३/प्र.क्र.४०/ अर्थ-३, दिनांक ०८ डिसेंबर, २०२३.
- शासन निर्णय क्रमांक: स्वमअ-२०२२/प्र.क्र.८८/नवि-३४ दिनांक : - ०८ डिसेंबर २०२२
- केंद्र शासनाच्या गृह निर्माण व नागरी कार्य मंत्रालयाचे आदेश क्रमांक F. No. १/५/२०२२-SBM-I (Computer No. E - ९९२२४४४), दिनांक २८ डिसेंबर, २०२३.

प्रस्तावना :-

देशातील सर्व शहरे पूर्णपणे स्वच्छ, निरोगी आणि राहण्यायोग्य करणे आणि सर्व नागरिकांना स्वच्छ व चांगले आरोग्य आणि स्वच्छ पर्यावरण मिळावे तसेच देशातील सर्व वैधानिक शहरांना स्वच्छतेची आणि या शहरामधील नागरिकांना घरगुती शौचालयांची सुविधा उपलब्ध करून देणे, या उद्देशाने केंद्र शासनाने 'स्वच्छ भारत अभियान (नागरी) २.० ची अंमलबजावणी सुरु केली आहे. या अभियानाच्या धर्तीवर राज्यामध्ये संदर्भ १ अन्वये "स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.०" राबविण्यात येत आहे.

२. संदर्भ ४ येथील शासन निर्णयान्वये स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण प्रसार आणि सवर्योंमधील बदल (IEC & BC) घटकासाठी यापूर्वी रु.६८.७५ कोटी इतका निधी वितरीत केला होता. आता केंद्र शासनाने संदर्भ ५ येथील दिनांक २८ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या आदेशान्वये केंद्र शासनाने २५% अनुज्ञेय हिस्यानुसार रुपये ७०,५३,००,०००/- (रुपये सत्तर कोटी त्रेपन्न लाख फक्त) एवढा निधी राज्यास वितरीत केला आहे. सदर निधी स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान संचालनालयास वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

केंद्र शासनाकडून संदर्भ ५ पत्रानुसार स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण प्रसार आणि सवर्योंमधील बदल घटकांसाठी वितरीत केलेला निधी तसेच त्या अनुषंगाने राज्य शासनाचा अनुज्ञेय हिस्सा वितरीत करण्यास पुढीलप्रमाणे शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

(रुपये)

अ.क्र.	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाना पहिला हप्ता	केंद्र शासन हिस्सा	राज्य शासन हिस्सा	एकूण
१	महानगरपालिका	५३,९५,५४,०००/-	३५,९७,०३,०००/-	८९,९२,५७,०००/-
२	नगरपरिषदा	१२,३०,७५,०००/-	८,२०,५०,०००/-	२०,५१,२५,०००/-
३	नगरपंचायती	४,२६,७९,०००/-	२,८४,४७,०००/-	७,११,१८,०००/-
एकूण		७०,५३,००,०००/-	४७,०२,००,०००/-	११७,५५,००,०००/-

२. स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण प्रसार आणि सवयींमधील बदल (IEC & BC) प्रकल्पांसाठी पहिल्या हप्त्यासाठी केंद्र शासनाचे रुपये ७०,५३,००,०००/- (रुपये सत्तर कोटी त्रेपन्न लाख फक्त) व त्या प्रमाणात राज्य शासनाचा अनुज्ञेय हिस्सा म्हणजेच रुपये ४७,०२,००,०००/- (रुपये सत्तेचाळीस कोटी दोन लाख फक्त) असे एकूण रुपये ११७,५५,००,०००/- (रुपये एकशे सतरा कोटी पंचावन्न लाख फक्त) एवढा निधी खालील तक्त्यात नमूद केल्यानुसार संबंधित लेखाशिर्षाखाली सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात मंजूर करण्यात येत असून सदर खर्च वितरीत केलेल्या तरतूदी मधून भागविण्यात यावा.

अ.क्र	लेखाशीर्ष	अर्थसंकल्पीत करण्यात आलेला निधी रुपये
अ)	महानगरपालिका	
१	मागणी क्र. एफ-०२, २२१७- नगर विकास, ८० सर्वसाधारण, १९१ महानगरपालिकांना सहाय्य, ०३ स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.०, (०३) (०७) स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण प्रसार आणि सवयींमधील बदल साठी महानगरपालिकांना सहाय्य (केंद्र हिस्सा- ६०%) (कार्यक्रम) (2217A922)	५३,९५,५४,०००/-
२	मागणी क्र. एफ-०२, २२१७- नगर विकास, ८० सर्वसाधारण, १९१ महानगरपालिकांना सहाय्य, ०३ स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.०, (०३) (०८) स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण प्रसार आणि सवयींमधील बदल साठी महानगरपालिकांना सहाय्य (राज्य हिस्सा- ४०%), (कार्यक्रम) (2217A931)	३५,९७,०३,०००/-
ब)	नगरपरिषद	
१	मागणी क्र. एफ-०२, २२१७- नगर विकास, ८० सर्वसाधारण, १९२ नगर परिषदांना सहाय्य, ०१ स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.०, (०१) (०७) स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण, प्रसार आणि सवयींमधील बदल साठी नगरपरिषदांना सहाय्य (केंद्र हिस्सा - ६०%) (कार्यक्रम) (2217A969)	१२,३०,७५,०००/-
२	मागणी क्र. एफ-०२, २२१७- नगर विकास, ८० सर्वसाधारण, १९२ नगर परिषदांना सहाय्य, ०१ स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.०, (०१) (०८) स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण प्रसार आणि सवयींमधील बदल साठी नगरपरिषदांना सहाय्य (राज्य हिस्सा- ४०%), (कार्यक्रम) (2217A978)	८,२०,५०,०००/-
क)	नगरपंचायत	
१	मागणी क्र. एफ-०२, २२१७- नगर विकास, ८० सर्वसाधारण, १९३ नगरपंचायातींना सहाय्य, ०१ स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.०, (०१) (०७) स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण प्रसार आणि सवयींमधील बदल साठी नगरपंचायातींना सहाय्य (केंद्र हिस्सा- ६०%), (कार्यक्रम) (2217A904)	४,२६,७१,०००/-
२	मागणी क्र. एफ-०२, २२१७- नगर विकास, ८० सर्वसाधारण, १९३ नगरपंचायातींना सहाय्य, ०१ स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.०, (०१) (०८) स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण प्रसार आणि सवयींमधील बदल साठी नगरपंचायातींना सहाय्य (राज्य हिस्सा- ४०%), (कार्यक्रम) (2217A913)	२,८४,४७,०००/-

३. सदर निधी आहरित करण्यासाठी राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) यांना आहरण व संवितरण अधिकारी तसेच नियंत्रक अधिकारी यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. त्यांनी सदर रकमेचे देयक तयार करून ते अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई यांच्याकडे तात्काळ सादर करून सदर निधी आहरित करून घ्यावा. आहरित करण्यात आलेला निधीचे वितरण नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना वितरीत करण्याबाबतची कार्यवाही राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) यांनी करावी.

४. सदर शासन निर्णय हा वित्त विभागाचे निर्णय क्रमांक अर्थसं २०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ अन्वये तसेच, वित्त विभागाचा शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं २०२३/प्र.क्र.४०/ अर्थ-३, दिनांक ०८ डिसेंबर, २०२३ प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारान्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०२०७१५२२०३५२२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(अनिरुद्ध व्यं. जेवळीकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव, वित्त/नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)- १/२, मुंबई/नागपूर.
४. प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
५. राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी), मुंबई.
६. उप सचिव (नवि-३४/नवि-४), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
८. अधिदान व लेखाधिकारी, फोर्ट, मुंबई.
९. अधिदान व लेखाधिकारी, अधिदान व लेखा कार्यालय, वांद्रे, मुंबई.
१०. मुख्य निवासी लेखा परिक्षा, मुंबई
११. मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई.
१२. निवड नस्ती, नवि-३४.